

LAKIALOITE 54/2004 vp

Laki maa-aineslain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Tällä lakialoitteella ehdotetaan muutettavaksi maa-aineslain 8 §:ää siten, että se velvoittaisi

kunnan tai valtion lunastamaan maa-alueen markkinahintaan omistajan niin vaatiessa.

PERUSTELUT

Maa-aineslaissa on säännelty kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamisesta poiskuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi. Kyseisten maa-ainesten otto on muodostunut kasvavassa määrin yhä teollisemmaksi toiminnaksi.

Nykyisin laki antaa mahdollisuuden kunnille lunastaa maa-alueen, mikäli maa-ainesten ottolupa on lainvoimaisesti evätty eikä maanomistaja voi käyttää maataan maa- ja metsätalouteen, rakentamiseen tai muuhun vastaavaan kohtuullista hyötyä tuottavaan tarkoitukseen. Korvauksia on kuitenkin evätty kyseisen pykälän perusteella, kun on katsottu, että maanomistaja voisi harjoittaa alueella maa-ainesten ottamisen sijaan esimerkiksi maa- ja metsätaloutta.

Aikaisemmin maa-ainesten otto on ollut suurilta osin maatiloilla muun ohessa tapahtuvaa maa-ainesten hyötykäyttöä. Tällöin voidaan pitää kohtuullisena ja perusteltuna sitä, että maa-aluetta ei käytetä pelkästään maa-aineksen ottoon, vaan myös metsätalouden voidaan katsoa olevan sellaista muuta hyötyä tuottavaa toimintaa. Tällöin on perusteltua, että lunastustoimiin

ei ryhdytä, koska maa-alueen omistaja voi käyttää aluetta kuitenkin edelleen siten tuottavasti, että se ei estä hänen toimeentuloaan.

Koska nykyisin toiminta maa-ainesten otossa on hyvin teollista, kuten sora-aineksen otto ja siihen liittyvä mursketoiminta, ei voida pitää kohtuullisena yrittäjän kannalta, että hän vaihtaisi toimialaansa joksikin toiseksi. Tällöin ensisijaisena ratkaisuna tulisi olla mahdollisuus aloittaa toiminta uudella maa-alueella.

Myös kuljetusfirmat toimivat nykyisin usein niin, että ne huolehtivat kuljetuksen lisäksi kiviaineksen murskaamisesta, jolloin heidän toimialaansa ei voida katsoa kuuluvan maa- ja metsätaloutta tai rakentamista. Samoin asfalttiyrityksien toimintaan ei kuulu maa- ja metsätaloustoimintaa siten, että olisi perusteltua heidän kannaltaan evätä lupaa ilman, että siitä maksettaisiin korvauksia.

Jotta maanomistaja voisi jatkaa toimintaansa toisessa paikassa, tulee maa-alueen lunastuksen toteutua markkinahintaan. Tällöin maa-ainesten otto ja siihen mahdollisesti liittyvä yritystoiminta voidaan siirtää uuteen paikkaan. Markkina-

hintaisten lunastamisen tulisi tällöin kattaa myös toiminnan siirrosta mahdollisesti aiheutuvat kulut.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

maa-aineslain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 24 päivänä heinäkuuta 1981 annetun maa-aineslain (555/1981) 8 §:n 1 momentti seuraavasti:

8 §

Kunnan ja valtion lunastusvelvollisuus

Jos lupa ainesten ottamiseen on lainvoimaisesti eväetty eikä maanomistaja voi käyttää maataan harjoittamallaan toimialalla kohtuullista hyötyä tuottavaan tarkoitukseen, on kunta tai, jos alueella on luonnonsuojelun kannalta valta-

kunnallista merkitystä, valtio velvollinen omistajan niin vaatiessa lunastamaan alueen markkinahintaan.

— — — — —
Tämä laki tulee voimaan _____
20 . päivänä _____ kuuta

Helsingissä 29 päivänä huhtikuuta 2004

Lyly Rajala /kok